

I prvi spomen grada Šibenika vezan je uz vjeru i vjerske stvari. U njemu se sastao hrvatski kralj Krešimir IV. s još 7 biskupa upravo na blagdan Kristova Porodenja. Izdao je tom prigodom ispravu, kojom udjeljuje benediktinskom samostanu svete Marije u Zadru kraljevsku slobodu i zaštitu. Između ostaloga čitamo: »Godine Utjelovljenja Gospodina našega Isusa Krista 1066. za vladanja cara Dukasa u Carigradu. Ja Krešimir, kralj Hrvatske i Dalmacije... Na dan rođenja Gospodnjega U ŠIBENIKU opatici Čiki ova isprava je dana«.

Dao Bog da vjera, koja je prožimala povijest grada i unaprijed raste i napreduje. Kao što ju je povijest predala gradu Šibeniku do današnjega dana — neka je tako i današnji naraštaj preda svojim pokoljenjima — živu i praktičnu!

o. Bone PRCELA

Dr o. Jeronim Šetka:

HRVATSKI KRŠĆANSKI TERMINI SLAVENSKOGA PORIJEKLA Makarska 1965.

Marljiv i zaslužni pisac ovim završio svoju trilogiju »Hrvatska kršćanska terminologija«. Dok nam prve dvije knjige govore koliko nam je kršćanstvo donijelo grčkog i latinskog jezičnog blaga, ova treća svjedoči kako je naš jezik pun kršćanske terminologije. Sve su vjerske grane i područja obogatili naš jezik, pa nam i to pokazuje koliko je naš narod prožet kršćanstvom. Pisac je skupio zaista mnoštvo izraza koje je naš narod stvorio za vjerske istine, čine, obrede, običaje, predmete i mjesta. Osobito su brojni hrvatski pojmovi u vezi s liturgijom, što je i razumljivo, kad smo, kao nitko drugi na zapadu, imali bogoslužje na narodnom jeziku. Već stoga je pravo, da ovu bogatu knjigu toplo preporučim i naš časopis. Ne bi smjela manjkati ni u jednoj župskoj knjižnici, a valjda bi mnogi svećenici mogli autoru javiti još po koju riječ sa svoga područja.

Poželjno bi naime bilo, koliko god je pisac toliko godina radio na ovom svojem djelu, da ga još ne smatra dovršenim, nego da ga nastavi dopunjavati, pa eventualno izda dopunski četvrti svezak. Ima još detalja koji bi se dali navesti. Npr. ne nalazim klepac ili bat koji udara u zvono. A šteta bi bila, da se ne popišu i ne objasne mnogi lokalni izrazi. Npr. Gospina se crkvice nad gradom Hvarom zove »Gospa Kruvenica«, što dolazi od stsl. riječi »horugva - zastava«, a odatle horugvenica i još kraće kruvenica, dakle Gospa - zastavonoša. Kako je autor upotrebljavao građu za stsl. rječnik, bilo bi dobro, kad bi obradio i mnoge izraze stsl. Misala, jer se u velikoj većini zapravo radi o sthrv. izrazima. Npr. vrlo je značajno, da je u molitvi prije posvećenja u Misi izraz »oblationem rationabilem« preveden »prinošenje slovesno«, što je možda prijevod ne latinskoga nego grčkoga izraza »thysia logiké«, pa bi u tom slučaju bio

**U svako vrijeme i u svakom narodu ugodan je
Bogu svatko tko ga se boji i živi pravedno.**

II. Vat. sabor

u vezi s Logos - Slovo, kako je o. Stanko Petrov do smrti pledirao, da se za drugu božansku osobu upotrebljava sthrv. naziv Slovo, a ne Riječ.

Neka se ove želje ne uzmu kao kritika vrlo vrijednom djelu. Spomenute su u vezi s njim, jer je baš autor ovog djela najviše pozvan, da nastavi svoj marljivi i dragocjeni rad, a sigurno će mu pomoći svi kojima je na srcu naše jezično vjersko blago.

o. M. K.

O. Berard Barčić:

S PAVLOM VI U KRISTOVOJ DOMOVINI

Makarska 1965.

Nije nikakva šteta, što je ova knjiga izišla tek sada. Poslije putovanja Sv. Oca u Kristovu domovinu išao je on još u Bombay i New York, ali ipak je odjek onog prvog hodočašća još živ. Nije to bilo samo prvo putovanje jednog pape u svetu zemlju, nego se je tom prigodom odigrao historijski susret Pavla VI s patrijarhom Atenagorom. Završetak II vatikanskog sabora s dignutim uzajamnim izopćenjem Sv. Stolice i carigradske patrijaršije svjedoči, da je ovo hodočašće i onaj susret bio samo početak, koji se nastavlja i koji će se još nastaviti. Stoga će ova knjiga, koja potanko opisuje i toliko ističe onaj susret, biti trajno aktualna, pa i kad uz sadašnje dobijemo još dalje opise raznih hodočasnika po svetim mjestima.

O tom smo papinom hodočašću u svoje vrijeme mnogo čuli, čitali i gledali, ali je pravo da smo o tome dobili i dokumentarnu knjigu na našem jeziku, kako ih je izišlo u mnogo drugih. Napisao ju je franjevački generalni definator, koji je imao priliku da baš tom prigodom hodočasti u svetu zemlju. Napisao ju je jednostavno i pobožno kakav je on sam. Sve je isprepleo mnogim navodima iz Sv. pisma Starog i Novog zavjeta. I to tako organski, da se uprav osjeća kako je pisac duboko doživljavao davne biblijske događaje. Ako je liturgija posadašnjenje i ponazočenje Kristova otajstva, onda se iz knjige vidi, kako se to posebno doživljuje na onim mjestima, gdje su se ta otajstva odigrala. Pisac je svetim tekstom, pa svojom molitvom, razmatranjem i opisom raznih prigodnih obreda (kako mu je samo uspio križni put!) svojim čitačima zaista predočio otajstva Kristova utjelovljenja, života, smrti i uskrsnuća kao sadašnja, jer i imaju trajnu, vječnu vrijednost.

Putopisi su redovito zanimljivi, oni u Kristovu domovinu i vrlo pobudni, pa su stoga i vrlo brojni. Od čuvene hodočasnice Eterije naprijed sačuvalo nam ih se nepregledno mnogo, nekoliko i na našem jeziku. I pravo je, jer je naš maleni narod jakim vezama povezan s Kristovom domovinom. Pisac je znao istaknuti sve što nas Hrvate posebno zanima u svetoj zemlji. Posebna je vrijednost knjige, što donosi sve najvažnije govore i poruke Sv. Oca tom prigodom. Osamnaest izabranih i jasnih fotografija čine ovo izdanje još ljepšim. Knjigu će s korišću čitati naobraženi (taj će opaziti poneku malenkost, npr. da je Segni različito označen na str. 69. i 126.), a pisana je tako da može prodrijeti i u najšire krugove, što zaista i zaslužuje.

o. M. K.